

xercavins

Revista independent de Verdú • any XIII • Juliol de 2013 • núm. 54

experiència i vocació...

...ells ho saben agrair

973 92 71 98

www.neovets.cat

facebook.es/neovets

c/ Via Lacetània,6
TÀRREGA

Sumari

Editorial	3
Notícies	4
El lector escriu	9
Enquesta	12
Història	14
Un altre món és possible	17
Reportatge	18
Fets i gent	20
Turisme	23
Creació	24
Arquitectura	27
Societat	28
Arqueologia	32
El racó del temps	34
Entreteniments	34

Número 54 · juliol de 2013 · preu 4 €

EDICIÓ:

Associació Cultural Xercavins de Verdú
Plaça de la Verdura, s/n - 25340 Verdú
revistaxercavins@gmail.com

PRESIDENT: Ramon Cardona

DIRECTOR: Ricard Gilibert

CONSELL DE REDACCIÓ:

Josep M. Castelló, Àngels Escolà,
Joan Fornsubirà, Guiu Sanfeliu

PORTADA: Centre d'Estudis Lacetans

PUBLICITAT: Xercavins

ARXIU FOTOGRAFIA: Xavier Ramell i Ricard Gilibert

CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA: Montse Minguell

MUNTATGE: Joan Mateu

IMPRESA: Anfigraf

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

AJUNTAMENT DE VERDÚ

Diputació de Lleida

Els continguts dels escrits que publiquem no són forçosament compartits per l'Associació Cultural Xercavins i només reflecteixen el parer de qui els signa.

Dipòsit legal: L-138-2000

Per això aquí estem

A l'exitós i impressionant Concert per la Llibertat, Francesc Ribera "Titot" -el cantant del grup Brams- va dir que tenim un exèrcit que fa tres-cents anys que ens defensa i que gràcies a ell no hem estat destruïts com a poble. Aquest exèrcit, segons Titot, es diu cultura i els nostres soldats són mestres, actors, escriptors, científics, investigadors... i els milers de milicians voluntaris de la cultura popular de cada poble i de cada barri. Des del nostre modest poble i des de la nostra modesta revista aportem també uns quants números a aquesta infantèria cultural que brega contínuament per a la cultura en català.

Xercavins no pot estar al marge d'aquest moment històric que vivim com a catalans. Per això intenta sumar-se, en la mesura que pot, al foment de tot el procés pel dret a decidir que viu la nostra societat. Recordem que Xercavins va encarregar-se d'organitzar a Verdú la consulta popular sobre la independència de Catalunya que es celebrà el 25 d'abril de 2010 a Verdú. Malgrat la suspensió de l'edició de l'any passat, Xercavins recupera aquest any el Terralada, amb la novena edició, i uns músics de gran qualitat, Miquel Gil i el seu darrer treball *Per Marcianes*, i Llúcia Vives i Carles Beltran, amb una proposta de poemes de Salvador Espriu musicats. D'aquesta manera Xercavins s'ha volgut afegir també als actes de commemoració de l'Any Espriu, en què es commemora els 100 anys del naixement de l'escriptor.

Volem que l'associació cultural de Verdú estigui present també en la commemoració dels 300 anys dels fets de 1714. Així des del vessant cultural cercarem la manera de ser presents en tot el reguitzell d'actes culturals que fins al setembre del 2014 pretenen superar una idea romàntica de la història i propiciar una relació de poble adult amb el seu passat i assumir així la història de forma activa. Xercavins vol viure el pols d'aquesta cruïlla històrica. Després d'un període llarg mai viscut de pau i democràcia, la societat catalana sent la necessitat de plantejar-se quin futur polític i cultural vol. Un dels actes que ja hem proposat de fer consisteix a encendre a Verdú durant la Festa del Bacus 2013 una estelada amb tantes espelmes com habitants hi ha a Verdú, agafant el relleu de la gran estelada que es va encendre a Tàrrrega el passat mes de maig.

Continuant amb el símil que el cantant dels Brams va utilitzar per parlar de la cultura, podríem imaginar-nos la nostra aportació com la d'un petit escamot de Miquelets, d'aquests que corren amunt i avall a la trama del *Victus* de Sánchez Piñol, fent la guitzza amb la idea que potser vàrem ser derrotats fa tres-cents anys militarment, però mai culturalment. Per això aquí estem.

Col·laboradors i col·laboradores

- L'admissió d'articles per al proper número de XERCAVINS (núm. 55) es tancarà el dia 6 d'octubre de 2013. Passada aquesta data els articles rebuts quedaran per al número següent.
- Només s'admetran originals en arxius word o similars, amb una extensió màxima de 450 paraules.
- És convenient que tots els articles vagin acompanyats d'una fotografia (lliurada fora de l'arxiu de text) i amb una introducció/resum de tres línies.

Publicitat

- La continuïtat de Xercavins depèn en bona mesura de les col·laboracions publicitàries. Si voleu anunciar-vos-hi, truqueu al telèfon 649 38 99 00.

Per a contactar amb la revista o enviar-nos originals utilitzeu el correu electrònic: revistaxercavins@gmail.com

Verdú al punt

Josep M. Castelló

Sant Jordi i la Mare de Déu de Montserrat 2013

M'agrada iniciar Verdú al Punt d'aquest Xercavins número 54 recordant els patrons de Catalunya d'una manera especial, fent vius els versos en el centenari de l'any dedicat al poeta Salvador Espriu: "Ens mantindrem fidels per sempre més al servei d'aquest poble". Verdú, els escolars, mestres i pares, un any més, han estat fidels a la tradició d'aquest nostre poble fent la paradeta de roses, llibres, plantes, gastronomia i recital de poemes en la festivitat de Sant Jordi. Per molts anys, que aquesta fidelitat esdevingui signe de llibertat i compromís. La festivitat de la Mare de Déu de Montserrat també va ser fidel a la seva tradició, demostrada amb l'ofrena de flors que els infants varen posar als peus de la verge que presideix una de les naus del Santuari de Sant Pere Claver, l'acte es féu durant l'eucaristia que es va celebrar amb molta participació de fidels, acabant amb el besamans a la verge i el cant del virolai.

Cinquantenari de l'Aplec a la Font de Santa Magdalena

Amb anticipació al primer de maig, el dissabte dia 27 d'abril al vespre, en el marc del Casal, es féu un macro festival commemoratiu amb l'actuació de l'artista, músic i poli-

facètic Eduard Boleda amb la presentació de l'espectacle "Up a up, el mètode"; fabulosa interpretació de quatre personatges i una sola persona, actuant tots alhora gràcies al miracle de les noves tecnologies. Amb la participació del jovent de l'Agrupació Escolta Marinada, poguérem sopar amb un bon entrepà. A continuació, presentació a Verdú de Blaumut conjunt musical, instruments i cançó, de molta actualitat, que feren gaudir el públic que corejava algunes de les seves interpretacions. El dia primer de maig, seguint la tradició, es féu l'Aplec a la Font a la Font de Santa Magdalena. El dia naixia amb un sol esplèndid i augurava una diada agradable. Els actes s'iniciaren amb una bicicletada organitzada per l'AMPA de les nostres escoles, en la qual participaren molts escolars i pares que li donaren un to festiu i esportiu. El paratge de la font estava engalanat per celebrar-hi els 50 anys de l'Aplec. L'acte comença amb celebració de l'eucaristia amb motiu de la Festa del Treball i en memòria dels

avantpassats verdunins, dels quals en féu un sentit record el president dels Amics de la Font, el Sr. Manuel Pont. Acabat l'acte litúrgic, es procedí a la inauguració del monument, un bloc de pedra amb l'escut de Verdú i lletres de forja, obra del taller Guàrdia, erigit a la riba del riu, és el testimoni commemoratiu del cinquantenari. L'acte fou presidit per l'alcalde Josep Riera i el president dels Amics de la Font Manel Pont, també es féu la descoberta de l'Auca de la Font pel seu autor (dibuix i rodolí) Josep Roca Torres. Uns poemes recitats per Anna Maria Pijuan, Francesca Segura i Josep M. Castelló clogueren aquest emotiu acte. Seguidament, la cobla Tàrrrega donava entrada a la ballada de sardanes, acte tradicional de l'Aplec, amb la participació de sardanistes de Verdú i de fora

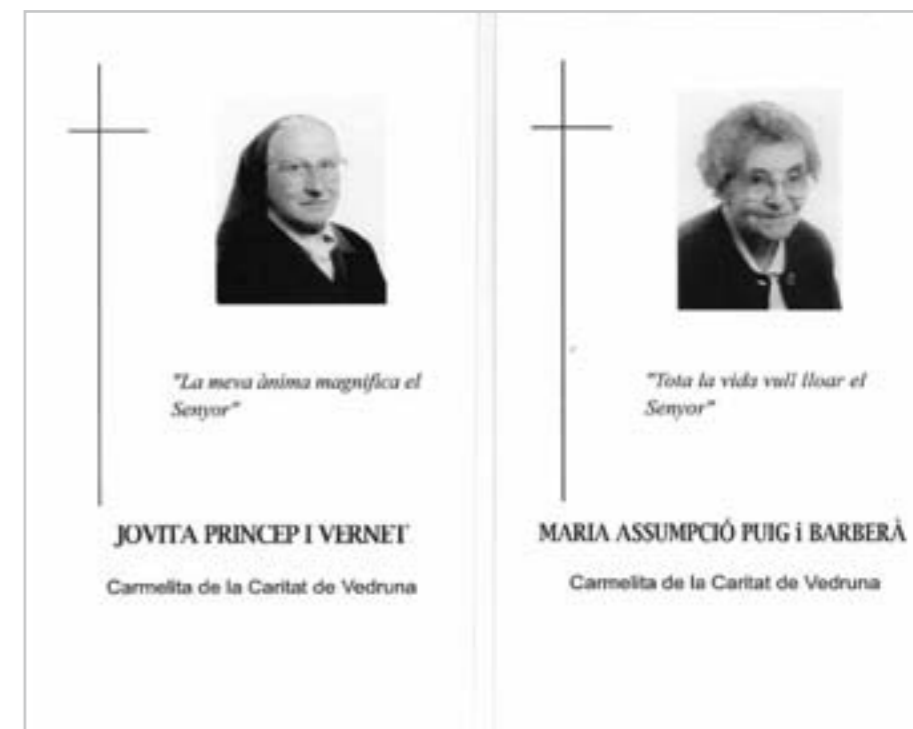
juntament amb la estimada col·laboració dels Amics de la Sardana de Tàrrrega. El dinar de germanor (cassola de tros) féu les delícies del paladar i era motiu de trobada d'amistat entre molts estimats amics. La tirada de bitlles catalanes, cada any més nombrosa, posava final a l'Aplec amb la joia d'haver gaudit d'un dia esplèndid i molt participatiu.

Cal Talaveró Centre d'Art

La galeria Cal Talaveró Centre d'Art ha presentat, del dissabte dia 4 de maig fins al 22 de juny, una important exposició de l'autor Jaume Amigó amb el títol "La Boira i jo". La boira de les Terres de Ponent, element que embolcalla els mesos d'hivern, queda atrapada en pintures dominades per transparents blancs en els quals traspassen realitats en vermells, ocres, taronges i l'omnipresent negre de la seva obra. Un altre esdeveniment que prepara la galeria Cal Talaveró és la commemoració del centenari del poeta i escriptor Salvador Espriu. Per tal d'honorar la seva memòria, l'artista Perico Pastor crearà una obra amb el lema "Ens mantindrem fidels" que es podrà adquirir a Cal Talaveró en format litografia, gravat, cerografia... editada exclusivament per aquesta galeria.

La Comunitat de Germanes Carmelites de la Caritat Vedruna de Verdú perd a dues germanes

Verdú es fa solidari del dolor per la pèrdua de dues germanes carmelites. Tots sabem del bon fer i, d'una manera especial, del servei que han donat i donen a Verdú les vedrunes, una època amb l'ensenyament, una altra

Verdú
al Punt

amb la cooperativa VEICO, disposades a acollir sempre a tothom i prestant una atenció especial a la parròquia. En primer lloc, és obligat deixar constància i agraïment a la germana Jovita Príncep, que morí el dia 13 de maig de 2013. La germana Jovita, de caràcter fort i alhora constant, ha deixat petjada en la història de Verdú com a educadora, i també com a fundadora de la Banda de Tambors, Cornetes i Majorets de Verdú, participant a tots els esdeveniments joiosos de la vila, també en diverses competicions d'aquesta modalitat de la banda en altres localitats de Catalunya i Aragó portant amb noblesa el nom de Verdú. Des de la memòria del fet històric fins a la tendresa fruit de la convivència en la Comunitat Vedruna de Verdú que l'ha cuidat i estimat, el nostre millor record.

El dia 20 de maig de 2013, amb una setmana escassa de diferència, ens deixava per sempre la germana Assumpció Puig Barberà, una persona humil, amb una capacitat de treball excepcional, posada de manifest al davant dels tallers de confecció de la Cooperativa VEICO, amb un sentiment nítid de fraternitat i comprensió en vers totes les persones, una estela de bondat que ha marcat profundament les persones que hem tingut la joia de tractar-la. No cal dir que dues morts tant juntes amb una comunitat de persones grans, deixa tocat de dol. Davant d'aquests esdeveniments, la vila de Verdú ha donat mostres sinceres d'afecte i amistat vers la Comunitat i la Congregació.

Associació Dones Argila de Verdú

Aquesta associació, i en compliment dels seus estatuts, ha fet assemblea i renovació de càrrecs a la seva junta. Deixa la presidència Maria Carme Binefa, i ha estat nomenada presidenta Teresina Mas. Desitgem que la tasca i servei que ofereix aquesta entitat sigui ben profitosa en bé del col·lectiu de dones de Verdú. Durant la programació de primavera han fet un taller pràctic d'exercici saludable, el Berenar Solidari en favor de Mans Unides, un taller de Cuina "Pastis d'Estiu" a càrrec de M.Teresa Queraltó, una projecció cinematogràfica, una importat conferència sobre l'obra "Més enllà de la Maternitat d'Elna" per la seva autora, Assumpta Montellà, un altre taller de cuina "Cuina de gana" a càrrec d'Eusebi Martí i altres activitats com la participació a les trobades de puntaires.

Les Residències Sant Pere Claver i Mare Marcel·lina celebren el Dia del Voluntariat

El dia 6 de juny la Residència d'Avis Sant Pere Claver de Verdú gestionada per ABD, Associació Benestar i Desenvolupament, va celebrar el Dia del Voluntariat per agrair la tasca dels voluntaris que assíduament visiten la residència i comparteixen amb els avis una estona agradable de companyia. Fou un ambient molt bonic amb animació, berenar i obsequi de la revista que es fa a la residència. El dia 18 de juny, amb motiu de la festivitat de la mare Marcel·lina, aquesta residència va celebrar tota una diada dedicada a honorar a la seva patrona. A la tarda, en un ambient de festa, va voler agrair al voluntariat i amics de Verdú la col·laboració amb aquesta institució.

L'Any Claverià i la Ruta Ignasiana dona a conèixer el sant i la vila

Centenars de persones visiten Verdú amb motiu de l'Any Claverià decretat pel Bisbat de Solsona i la Companyia de Jesús a Catalunya. Peregrinacions, trobada d'estudis, finals de curs de catequesis, peregrins que busquen la pau fent la Ruta Ignasiana i les mateixes celebracions de la nostra vila, omplen el santuari i els carrers i places de persones que contempen l'encant que ofereix Verdú. Queden molts mesos de celebracions i esperem saber correspondre els nostres visitants i amics.

El bisbe de Solsona monsenyor Xavier Novell parla de sant Pere Claver amb el papa Francesc

El full parroquial de la setmana 16 de juny, en la glossa setmanal que escriu el bisbe Novell, ens dona la primícia d'una conversa mantinguda, personalment, amb el nou papa Francesc. Escric textualment "...Santedat, sóc el bisbe de Solsona, terra natal de sant Pere Claver". Ell va fer un gest de sorpresa i curiositat, vaig pensar que buscava en la memòria els orígens d'un sant conegut –sant Pere Claver és el sant jesuïta missioner més conegut i estimat d'Amèrica Llatina - On?" I jo vaig dir-

li: "A Catalunya, Espanya" ...L'encomanarem a sant Pere Claver" i ell, sorprenent-me de nou, va afegir: "Sí!, perquè alliberem esclaus!" –cal saber que sant Pere Claver fou un gran evangelitzador dels esclaus negres del Carib. En un altre full parroquial, ens assabentem que està treballant per fer una invitació formal al papa perquè visiti la casa on va nèixer sant Pere Claver a Verdú. Bona notícia!

Cal Berlí, centre d'interpretació de la ceràmica negra de Verdú

Un conveni signat entre l'ajuntament de Verdú i la família propietària de Cal Berlí permetrà restaurar i disposar d'aquest espai per fer un centre d'interpretació i museïtzació del procés de la ceràmica negra de la vila. Així es podrà gaudir d'un espai cultural que ampliarà la rica oferta que ja tenim al poble.

Alumnes de l'Urgell reviu l'època ibèrica als Estinclells de Verdú

El diumenge dia 16 de juny, més d'un centenar d'alumnes d'infantil i primària de la zona escolar rural de Ciutadilla, Guimerà, Vila-grassa i Verdú varen posar de manifest tota la descoberta que han fet durant el curs vinculada al jaciment ibèric dels Estinclells de Verdú, dins de la iniciativa dirigida per arqueòlegs de la Universitat de Lleida i del nostre arqueòleg i professor Ramon Cardona. Les línies que han treballat aquests alumnes han estat l'agricultura i transmissió d'aliments, construcció i producció de ceràmica. La trobada va

resultar molt atractiva per a pares i alumnes.

Festa del Silló i Fira de Ceràmica

Durant els dies 22 i 23 de juny, amb ceramistes i terrissers vinguts d'arreu, Verdú ha celebrat la Festa del Silló i Fira de Ceràmica, que enguany arriba a la quinzena edició. A la fira hi varen participar una vintena d'artesans de la ceràmica. De fet enguany, ja s'han programat una sèrie d'actes previs a la inauguració de la fira: el divendres 21 de juny varem poder assistir a la presentació de la reproducció d'un forn iber, a càrrec de Ramon Cardona i una xerrada-col·loqui "El procés d'elaboració del càntir negre de Verdú", a càrrec de Taller Obert, i al capvespre és feu una cuina en un forn tradicional de llenya i la participació en el moment àlgid del seu tancament. La Fira pròpiament, amb ceramistes i terrissers, es va obrir al públic dissabte 22, fira monogràfica, dedicada exclusivament a la ceràmica en què

BON SOLSTICI D'ESTIU !!

FESTA DEL SILLÓ
FIRA DE CERÀMICA DE VERDÚ

Dies 21, 22 i 23 de juny

Inauguració dissabte dia 22 a les 6 de la tarda

Mercat de ceràmica i artesania a la Plaça de Sant Joan

per a més informació cliquen la imatge

durant dos dies s'aplegaren els artesans al voltant de la plaça, per oferir els seus treballs. La inauguració oficial va anar a càrrec del gerent del Consorci de Comerç, Artesania i Moda de Catalunya, Miquel Rodríguez acompanyat de l'alcalde Josep Riera, regidors i el president de l'Associació de Ceramistes el Vilar de Verdú, Magí Sambola. També va haver-hi tallers de fang per a la mainada i exposicions repartides per diferents espais de la vila: a la Fundació Tekhnikós, a Cal Talaveró Maria Picanyol, Antònia Palau i també Jaume Amigó amb "La boira i jo". A més, com a actes complementaris, s'ofereixen visites guiades per conèixer diferents aspectes de la nostra població.

Festival Terralada

Organitzat per l'Associació Cultural Xercavins, la Secció Local d'Esquerra Republicana de Verdú i l'Ajuntament de la vila amb la participació l'Agrupament Escolta Marinada, el dissabte dia 22 de juny, es va celebrar el Festival Terralada que inclou una manifestació cultural i popular de diversos llocs del món. Aquest any l'espectacle fou en commemoració de l'Any Espriu amb un recital de poesia musicada a càrrec de Llúcia Vives i un concert a càrrec de Miquel Gil amb l'espectacle X Marcianes. Al descans es va servir un sopar popular per a tots els assistents.

Revetlla de Sant Joan

Seguint la tradició i organitzat per l'Associació d'Activitats Culturals i Tradicionals de Verdú ADACIT es féu la rebuda de la Flama del Canigó i l'entrega a l'alcalde de Verdú, lectura del manifest i sopar típic amb entrepà de llonganissa calenta, vi, cava i coca de Sant Joan amenitzada per la música i l'espetec de petards. Una festa molt animada.

Mario
Cuixart
Vilamajó

L'Amèrica que s'escriu en majúscules

L'any passat va fer 50 anys que el dia 22 de novembre del 1962 va ser assassinat el president dels Estats Units J. F. Kennedy. Dins dels mitjans informatius de l'època –la ràdio i els diaris- vaig seguir amb puntual interès tota la informació que ens va arribar un cop esdevingut el magnicidi. Al meu entendre va ser un cop fort per aquella nació i el món en què tenia posats els meus ideals, però encara més forta va ser la sacsejada quan l'informe que havia encarregat la Comissió d'Investigació del mateix Govern va concloure que va haver-hi un únic assassí: L.H. Oswald i que, per més estupor, actuava tot sol. Aquest individu mor tanmateix assassinat al cap de dos dies després, en un trasllat dins les dependències policials d'alta seguretat, com va revelar la fotografia feta per un periodista davant de molts testimonis i que va ser portada de l'any a tots els diaris del món.

Abans d'acabar aquesta dècada quan la Gran Amèrica anava pujant i pujant, l'home arriba i posa el peu a la Lluna el dia 21 de juliol de 1969. Altre cop haig de reconèixer que per a mi -i crec que per a moltes persones- va ser un fet d'un mèrit tan valuós que ben bé valia una genuflexió de reverència a la Gran Nació. Jo vaig estar despert tota la nit davant -aquesta vegada- d'un aparell de televisió en blanc i negre, tot ressaltant els vestits dels astronautes i tots els estris

de la missió Apollo 11, però era igual, ja que valia la pena perquè el somni americà s'havia fet realitat i s'esdevenia en un futur la conquesta i domini de l'Espai.

Una altra data històrica i ja més recent: l'11S del 2001. Les dues Torres Bessones del World Trade Center de Nova York (Centre Mundial de Comerç en català) foren destruïdes per un atemptat de l'organització terrorista Al Qaeda, comandat pel lideratge d'Ossama Bin Laden. En aquesta ocasió les imatges dels dos avions segrestats impactant l'arquitectura i la desfeta que la va seguir, les hem vist innombrables vegades per la televisió en color, i no li queda a ningú cap dubte del fet, un cop veient ara l'anomenada Zona Zero. Aquell dimarts de setembre, festiu a Catalunya quan va esdevenir la notícia, em trobava dinant en família a Calella de Palafrugell.

Deu anys després, el 2011, és quan ens comuniquen que l'enemic públic núm. 1, Ossama Bin Laden –a qui fins llavors només havíem vist en alguns vídeos de dolenta qualitat i més que dubtosa fiabilitat- havia estat capturat, mort i del seu cadàver ni rastre, ja que havia estat llençat al mar. Ja no es tracta d'una crisi de fe, de creure només allò que es veu i toca, sinó que jo em pregunto si es viu o mort, si tal personatge amb el poder que ens han dit que té és aquell que hem vist amb una túnica, barba i un trabuc a les mans

perdut en les aspres muntanyes de vés a saber quin lloc real o de ficció, o que potser no ha existit mai.

Fent una curta reflexió d'aquest breu relat i fent ús del millor dels sentits, que és el comú, em trobo doncs amb uns efectes concloents: un president que mor en atemptat, una carrera per a la conquesta de l'espai, uns avions que s'estavellen en uns edificis i que deixen al seu lloc un munt de runa. I quant a les seves causes: un únic culpable que actuava sol i que mai va ser jutjat perquè va morir dos dies després de l'assassinat, una posada en escena digna dels efectes de les 4 dimensions i que mai després de més de 40 anys hem tingut evidència de trepitjar de nou el nostre satèl·lit, i la captura i desaparició inclosa 10 anys després del màxim responsable de l'atemptat al poder militar i financer, dit d'altra manera, als seus símbols del Pentàgon i les Torres Bessones del Baix Manhattan.

I tot això en el temps de l'*homo videns*, on necessitem veure per creure i una societat que presumeix d'hipervisibilitat.

Quan d'una part se'n pren el tot, així s'autoanomena, la que tot és gran i tot ho pot i s'escriu en majúscules. THIS IS AMERICA!!!! L'Oncle Sam, Far West, Columbia, La Casa Blanca, El Capitoli, El President, El Congrés, El Senat, Las Vegas, Disney, Hollywood, Ciudadano Kane, Metro, Paramount, FBI, NBA, USA, NY, CIA, US\$, NASA, La Estatueta de la Llibertat, Las Fuerzas Armadas, La Bandera, Yankee Doodle, Wall Street, Reserva Federal, Broadway, Coca Cola, Mc Donalds, Microsoft,Google, Facebook, Youtube, Wikipedia, Blogger,

Beguda fresca

Fins fa poc, es mantenia l'aigua fresca en cantiretes i sillons, que funcionen per termodinàmica: part de la humitat del fang s'evapora, extraient la calor de l'interior i conservant-lo fins a deu graus per sota de la temperatura ambient. A Verdú diem que el silló sua, perquè aquesta evaporació deixa el càntir mullat per fora. Això és molt verduní. Fora d'aquí, si demanes un silló creuen que parles d'una butaca...

També existien unes garrafes posades dintre d'una cistella i envoltades de palla; s'hi tirava aigua al damunt i la palla humida proporcionava frescor.

Per mantenir frescos els aliments es feien servir: el celler, les golfes, els aires (serè i marinada) i els pous que hi havia a moltes cases amb aigua fresca que, si bé no era potable, era emprada per posar-hi el porró abans de dinar.

La primera nevera va ser una galleda amb aigua del pou.

La paraula *nevera* ve de *neu*. Fa més de dos mil anys, els emperadors xinesos ja prenién sorbet gelat com a llaaminadura. Guardaven milers de barres de gel per anar-les fent servir segons necessitat.

Aquí també hem gaudit del gel des de fa segles.

La neu es recollia al final de l'hivern i es guardava en pous de neu (també dits de gel o de glaç), com uns cellers sota terra que mantenien la temperatura constant. La neu es premsava, convertint-la en gel. A l'estiu es tallava a trossos grans i es repartia amb carros de nit, per tal que no es desfés (tot i així, en viatges una mica llargs es perdia prop d'un 30%

de la càrrega). A Verdú hi havia un pou de gel al carrer Jesús.

A principis del XX es va fer gel industrial, més resistent, i els pous de neu van anar desapareixent. Les barres de gel arribaven de fora. A la plaça venia un venedor ambulant en una moto-tricicle amb carretó al darrere. Les mestresses compraven les barres de gel i les posaven a les antigues neveres: uns armariets de fusta, amb tancament hermètic, que van començar a formar part de la vida quotidiana. Si no hi havia nevera, el gel anava directament a un cossi, i fins que aguantés. No parlo de famílies, això va ser així fins a principis dels setanta.

Les primeres neveres elèctriques van

canviar els costums domèstics. Tenien la capacitat de refredar sense deixar un aiguat de gel desfet. En una porteta interior es podien fer fins i tot glaçons.

Més endavant es van fer neveres amb dues portes: refrigerador i congelador.

Els últims models són molt més avançats, ja no ens limitem a mantenir els aliments freds, els congelem nosaltres mateixos amb tota tranquil·litat. I sense gebre!

Redacció

Actualitat

Avui parlem de fires i festes. Verdú ha estat sempre un poble de fira, se n'ha fet durant més de sis-cents anys, i sempre hem estat també amants de celebrar festes. Actualment celebrem les festes majors, la Festa de la Verema i la Fira i Festa del Silló, com a més emblemàtiques. Aquest model, amb els temps que corren, és factible? Què es pot fer? Preguntem-ho.

- 1.- Com has vist la Festa del Silló després d'un any sense fer-se?
- 2.- La propera Festa de la Verema com s'ha de fer? Com s'ha de gestionar?
- 3.- Qui creus que ha d'assumir la Festa de la Verema?
- 4.- Estan bé com estan? Com es poden potenciar?
- 5.- Què et sembla que es faci l'estelada amb espelmes durant la Festa de la Verema?

Joan Muntané

1.- M'agrada la festa però l'he vista més fluixa que altres anys, amb menys gent. Potser per les dates o el moment que vivim.

2.- S'han de buscar activitats atractives pel públic, i un aspecte molt important, però també molt car, és fer una bona difusió.

3.- Per una banda els agents directament implicats: pagesos, viticultors, cellers, cases de turisme rural i ajuntament. I per l'altra banda les entitats del poble.

4.- A priori no les faria juntes perquè són temes diferents, s'hauria de buscar elements que les renovin.

5.- Em sembla molt bé aprofitar aquest esdeveniment per manifestar-se.

M. Teresa Mota

1.- Una mica pobra per falta d'activitats lúdiques per atraure la gent.

2.- Amb la col·laboració dels pagesos, comerços i Ajuntament.

3.- L'Ajuntament i els cellers.

4.- Crec que es podria ajuntar i així unir esforços i pressupost.

5.- No ho trobo del tot correcte, seria millor fer-ho l'onze de setembre. Cada cosa al seu lloc.

Joan Huguet

1.- Bona festa, amb gent amb moltes ganes de participar i penso que parar un any és bo per tornar el següent amb més il·lusió.

2.- Penso que ho ha de gestionar gent del poble, és igual l'edat, però amb ganes de col·laborar i com més gent hi hagi més idees innovadores sortiran.

3.- La gent que estigui motivada per tirar endavant la festa.

4.- Jo penso que ja està bé com estan, ja que són dues festes que si es preparen bé poden portar molts visitants al poble.

5.- Em sembla perfecte, i animo que la gent prengui iniciatives com aquesta. Personalment la idea m'ha agradat molt.

Elisabet Alexandre

1.- Va ser una bona festa, però necessita més activitats dinàmiques per a nens i/o famílies com les que es feien anys enrere.

2.- S'ha de gestionar entre l'Ajuntament, l'Associació Juvenil Bacus, altres associacions i col·laboradors del poble. Personalment crec que s'han d'incrementar les activitats per tal d'atreure turisme a Verdú.

3.- L'Ajuntament i tota aquella gent que vulgui tirar endavant aquesta festa.

4.- Segons la meva opinió s'haurien d'ajuntar les dues festes. Millor una festa ben feta que atregui turisme i prestigi a Verdú que no pas dues festes més justes de recursos i activitats. Tot i això si es pot gaudir de les dues festes per separat amb una millora d'aquestes dues, perfecte.

5.- Em sembla una idea genial que a Verdú puguem fer l'estelada i més en aquests moments que estem de camí cap a la llibertat. Visca Catalunya lliure!

Butlleta de subscripció

Subscriber: preu: 15 €/any. Si s'ha d'enviar la revista fora de Verdú: 20 €/any.
Socis Associació Cultural Xercavins: 10 €/any. Fora de Verdú: 15 €/any.
Quota de soci/a Associació: 5€

Nom i cognoms:

Adreça: Telèfon:

CP: Població:

DNI: Data de naixement:

Entitat Bancària: Núm. compte: ____/____/____/____ (20 dígitos)

Signatura: Data:

Guiu
Sanfeliu
i Rochet

Caps de casa de l'any 1895

Caps de casa de la vila de Verdú, l'any 1895 (ordenats per carrers), amb negreta el renom de la casa.

El text d'aquest document originàriament està escrit en llengua castellana, però són molts els noms escrits en català; sobretot els renoms de les cases. Alguns renoms de casa van precedits de una c, voldríem suposar que es tractava d'un cabaler de la susdita casa.

És còpia d'un original manuscrit de l'any 1895. Verdú, 21-IV-2013.

PLAZA

- 1 - Evaristo Sambola
- 2 - Ramon Sales
- 3 - Jaime Anguera
- 4 - José Salvadó (c. Quim)
- 5 - Antonia Farré
- 6 - Josefa Busquets (Maria Son)
- 7 - José Pijuan (Sabate Pussa)
- 8 - José Roig (Pichon)
- 9 - Juan Bosch (Espadat)
- 10 - Juan Galadies
- 11 - Francisco Rabinat Roca
- 12 - Jaime Gabarró
- 13 - Raimunda Sambola (Manchana)
- 14 - Antonio Torres (Bote)
- 15 - José Solé Torné
- 16 - Antonio Salat (Farré)
- 17 - Flavian Serret (Francisquet)
- 18 - Ramon Sambola (Jan)
- 19 - Miguel Martí (Barra)
- 20 - -----? (Mestret)
- 21 - Miguel Sambola Orovitg (Majinet)
- 22 - Flabián Queralt (Peladada)
- 23 - Teresa Ribé (Martí)
- 24 - José Nadal (Grasset)
- 25 - Hermanas
- 26 - Flabián ? Gassull (Cuti)
- 27 - Magin Mercé (Foguet)
- 28 - Antonio Panades
- 29 - Fernando Farrés (Cadiraire)
- 30 - José Font (Geperut)
- 31 - Tadeo Armengol (Fusté)

MARGORELL

- 32 - Flabián Majoral (Pastoret)
- 33 - José Rabadá (Mijé Foguet)
- 34 - Marcos Terres (Marquet)
- 35 - Ignacio Marimon (Llopet)
- 36 - Antonio Turull (Tona)
- 37 - Jaime Guiu (Cholladó)
- 38 - José Sambola (Patut)

- 39 - Antonio Riba (Matildes)
- 40 - Manuel Costa (Vianda)
- 41 - Lorenzo Riera
- 42 - Blas Llobet (Concordi)
- 43 - José Antonio Ivars (Carretón)
- 44 - Andrés Sanchez (Sr.Mestre)
- 45 - José Riera Serra (Sra. Mestra)
- 46 - Juan Fabregat (Mixoné)
- 47 - José Tento? Ribé (Pantou)
- 48 - Ignacio Castellá (Parce'l Martí)
- 49 - Buenaventura Escolá (Carrete)
- 50 - Sebastián Sans (Chirrit)
- 51 - Buenaventura Torrelles
- 52 - José Calafell

COSTA VENDRELL

- 53 - Ramón Riera (Bargenet)
- 54 - Francisco Estadella (c. Roca)
- 55 - Viuda Queraltó (Pubillet)
- 56 - Ramón Sambola (Lluiset)
- 57 - Antonio Castelló
- 58 - Francisco Tarragó (Grech)
- 59 - Francisco Pont (Cametes)

BONAIRE

- 60 - Sebastian Cabestany
- 61 - Pedro Trullols
- 62 - Jose Turull
- 63 - Bepa Esquerrá
- 64 - Jaime Cuñé (Son)
- 65 - Ramón Sanfeliu (Forroll)
- 66 - Isidro Roca (Mut)
- 67 - José Coll (Casús)
- 68 - Manuel Sanfeliu (Forrollet)
- 69 - José Segura
- 70 - Antonio Foix (Bepa'l Pa)
- 71 - José Foix (Foix)
- 72 - Francisco Minguell (Culot)
- 73 - Pubill del Nan
- 74 - Ramón Riera (Llorens)
- 75 - Antonio Josa (Josa)
- 76 - Antonio Orovitg (Agneset)
- 77 - José Antonio Solé (Bané)
- 78 - José Tomás (Tardá)
- 79 - Jaime Colom (Tuyes)
- 80 - Ramón Pon (Rabinat)

- 81 - Pablo Boleda (Patonet)
- 82 - Juan Sanfeliu (Juanet)
- 83 - Buenaventura Garriga (H. Bepeta)
- 84 - Antonio Realp (Camandules)
- 85 - Jaime Minguell (c. Culot)
- 86 - Ramón Saltó (Maria Rossa)
- 87 - Silvestre Costa (Grabat Vianda)
- 88 - José Gasull (c. Gasull)
- 89 - José Roca (c. Capet)

ARRABAL

- 90 - Francisco Gasull (Caraig)
- 91 - Isidro Gasull (Gasull)
- 92 - Antonio Tella (Mions)
- 93 - José Turull (Turull)
- 94 - Juan Tarragó (Angela)
- 95 - Antonio Serra (c. Barrau)
- 96 - Joaquín Salvadó (Quimet del Quim)
- 97 - Ramón Ribé (R.del Jan)
- 98 - José Orovitg (c. Agneset)
- 99 - Ramón Miquel (Bañot)
- 100 - Juan Balcells (Saguidet)
- 101 - Sebastián Mallorques (Aragonés)

- 102 - Viuda Olivé (Geperut)
- 103 - Juan Compte (Son)
- 104 - Ramón Olivé (Chol)
- 105 - José Roig (Seva Roig)
- 106 - José Terrés (M.Marquet)
- 107 - Juan Segura (M. Monica)
- 108 - Pedro Cortada
- 109 - Ramón Coll (Trulls)
- 110 - Antonio Font (Cama)
- 111 - Miguel Sambola (Patut)
- 112 - Juan Mestres (Berni)
- 113 - Ramon Vergues (M.Cistelle)
- 114 - José Rialp (Moral)
- 115 - Rafael Cos (Rafel)
- 116 - Viuda Mercé (Pardeta)
- 117 - Viuda Salvadó (Teta)
- 118 - Viuda Huguet (Bernat)
- 119 - Mariano Galcerán (Timó)
- 120 - Bartolomé Huguet (Segarra)
- 121 - Antonio Cuatrecases (Narcis)
- 122 - Viuda Saltó
- 123 - Jaime Sambola (Peret Lluiset)
- 124 - Andrés Gabarró
- 125 - Ramón Gabarró
- 126 - Miguel Torrens (Parceret)
- 127 - Manuel Martí (Morell)
- 128 - Juan Sambola (c. Geperut)
- 129 - Lorenzo Blanch
- 130 - Sebastián Sambola (Patut)
- 131 - Francisco Feliu (Farré)
- 132 - José Capdevila (Fusteret)

ERAS

- 133 - José Rabinat (Bo)
- 134 - José Riera Codina
- 135 - Flabián Boleda (c. Señores)
- 136 - Silvestre Vidal
- 137 - Viuda Riera (Mia)
- 138 - Ramón Pon (Polit)
- 139 - Buenaventura Olivé (c. Basili)
- 140 - (Sastre)
- 141 - Ramón Roig (Pichonet)
- 142 - Blas Figuerola
- 143 - Juan Armengol (Fusté)
- 144 - Francisco Boleda (c. Señores)
- 145 - Pablo Ribé
- 146 - José Berengué

- 147 - José Ros
- 148 - Francisco Olivé (Basili)
- 149 - José Serres
- 150 - Tadeo Serres
- 151 - José Vinyals (Bonet)
- 152 - María Garriga
- X - Viuda Guixá (Quico)
- 153 - Bartolomé Mestres (Miano)
- 154 - Francisco Timoneda (Baijoca)
- 155 - Francisco Queralt
- 156 - Manel Trullols (Pauet)
- 157 - José Sellarés (Guardia)
- 158 - Ramón Sellarés

GITANOS I MUR

- 159 - Miguel Bonet (Manudo)
- 160 - Ramón Sambola (Manchana)
- 161 - José Queraltó (Sanpare)
- 162 - Viuda Vidal (Cagot)
- 163 - Flabián Huguet (Rui)
- 164 - Hipólito Pon
- 165 - Flabián Roca (Quima)
- 166 - Buena...? Mallorques
- 167 - Ramón Molins (Sila)

NUEVA

- 168 - Antonio Mallorques (c. Jambó)
- 169 - Flabián Moretó (c. Granacha)
- 170 - Isidro Moix
- 171 - José Torrens (Zeno)
- 172 - José Bonet (c. Saboné)
- 173 - Juan Sebastiá (Champau)
- 174 - Flabián Realp (Andreuet)
- 175 - Ramón Saltó (Pesetas)
- 176 - Ramón Bonet (Saboné)
- 177 - Viuda Molins (Neño)
- 178 - Viuda Torrellas (Carboné)
- 179 - Viuda Queralt
- 180 - Teresa Pollina
- 181 - Estebán Ros (Estevet)
- 182 - Viuda Sauba
- 183 - José Soto
- 184 - José Torres
- 185 - Sebastián Foix
- 186 - Jaime Minguell (g. Culot)
- 187 - José Terrés (Musco)
- 188 - Francisco Salvadó (Quim)
- 189 - José Tarragó (Bardonet)
- 190 - Pablo Orovitg (Pastó)
- 191 - José Ivars (Carulla)
- 192 - Ramón Cardona
- 193 - José Miró (Cap de Gat)
- 194 - Damián Agustí (Cochoero)
- 195 - José Torres (c. Mullerach)
- 196 - Magin Torres (Mullerach)
- 197 - Andrés Mercé (Pardet)
- 198 - Bartolomé Huguet
- 199 - Blas Vallverdú
- 200 - Antonio Alfonso (Groch)
- 201 - José Gispert (Esquerrá)

PLAZA IGLESIA

- 202 - Viuda Anguera
- 203 - Ramón Valls (Anech)
- 204 - Flabián Balcells (Correu)
- 205 - Francisco Riba (Gipich)
- 206 - Jaime Castañe (Secretari)
- 207 - Esteban Barquets (Ordinari)
- 208 - Ramón Roca (Dentetes)
- 209 - Teresa Maimó (Fustera)
- 210 - Francisco Tribau (Paquito)
- 211 - Ramón Berengué (Párroco)

- 212 - Jaime Colom (c. Tuyes)
- 213 - Francisco Gené
- 214 - Andrés Gené

MAYOR

- 215 - María Canturri
- 216 - Antonia Queralt
- 217 - Pedro Font (Pere Malet)
- 218 - José Biosca (Madrina)
- 219 - José Sambola (c. Geperut)
- 220 - Antonia Riera (Esteve)
- 221 - Juan Santacana (Pastissé)
- 222 - Cristina Puigdemongla
- 223 - Ramón Pedró (Rafelet)
- 224 - Luis Sambola (Lluiset)
- 225 - José Antonio Mata
- 226 - Viuda Barril
- 227 - Antonio Sambola (c. Manchana)
- 228 - Ramón Sambola (Mateuet)
- 229 - José Sambola Rabinat (c Patut)
- 230 - Ramón Anguera
- 231 - Salvador Segarra
- 232 - Pedro Minguell (Creus)
- 233 - Antonio Sanfeliu (M. Brisa)
- 234 - Lorenzo Sales
- 235 - Juan Miró (Chisto)
- 236 - Ramón Cases (Trenca)
- 237 - Luis Maimó Fosé
- 238 - Antonio Turull (Vamos)
- 239 - Antonio Timoneda (Carró)
- 240 - Antonio Sambola (c. Lluiset)
- 241 - Antonio Nadal (c.Grasset)
- 242 - Tomás Capdevila (Raixa)
- 243 - Viuda Boldú (Valenta)
- 243 - Isidro Roca (Gris)
- 244 - Antonio Martí (Flubianet)
- 245 - Marcos Segarra (Burrioti)
- 246 - José Rialp (Churro)
- 247 - Nicolás Cleries (Sarrallé)
- 248 - José Tarragó (Cadarnera)
- 249 - Nicolás Roca (Colau)
- 250 - José Llor (Podall)
- 251 - Viuda Soto
- 252 - Ramón Coretge (Escolapio)

- 253 - Teresa Moretó (Berneta)
- 254 - María Asunta Martí (Tano)
- 255 - Blas Sans (Mixonets)
- 256 - Viuda Gaya (Tites)
- 257 - Ramón Torradeflos (Pacheco)
- 258 - José Josa (M. Bruixa)
- 259 - José Guixá (Chench)

FUENTE

- 260 - Francisco Tomás (Vidrié)
- 261 - José Antonio Gasull (M.Gendre)
- 262 - José Molins (Tintoré)
- 263 - Flabián Serret (Teto)
- 264 - Antonio Puigrafagut
- 265 - Flabián Pijuan (Escorpión)
- 266 - Viuda Rosich
- 267 - Ramón Puigrafagut
- 268 - Pedro Vallbé
- 269 - Salvador Serret (Felonet)
- 270 - Isidro Pon (Pollo)
- 271 - Francisco Ros
- 272 - Sebastián Sambola (Sauba)
- 273 - Manuel Farré (Sabate Grasset)
- 274 - Mariano Sans (c. Pacheco)
- 275 - Jaime Serret (Feló)
- 276 - Antonio Agustí (Doneta)
- 277 - José Balcells (Micasí)
- 278 - Gabriel Guitart (Pató)
- 279 - Ramón Miró (c. Chisto)
- 280 - Magin Satorres (Perico)
- 281 - Ramón Mallorques (c. Aragonés)
- 282 - Viuda Pijuan
- 283 - Juan Queralt (Pelleta)
- 284 - Flabián Castellá (Comedian)
- 285 - Ramón Jordana (Aurelles)
- 286 - Antonio Rius (Pastó)
- 287 - Agustín Turull (Francisqueta)
- 288 - Antonio Mallorques (Borjas)
- 289 - Teresa Trilla (Caya)
- 290 - Pablo Balcells (Bañes?)
- 291 - Juan Ros (c. Ros)
- 292 - Miguel Ribé
- 293 - Juan Gassó (Piu)

294 - Antonio Segura (**Monica**)
295 - Josefa Pon (**Ti**)
296 - Badia

HORNO

297 - Silvestre Huguet (**Segarra**)
298 - José Asqué (**Carles**)
299 - José Orovitg (**Sileta**)
300 - Buenaventura Blanch (**Blanch**)

SAN JAIME

301 - Isidro Falip (**Pallerols**)
302 - Viuda Sans (**Mixonets**)
303 - Francisco Riera (**Teixidoret**)
304 - Francisco Rius (**Bioscá**)
305 - Francisco Espina (**Boté**)
306 - Ramón Sambola (**Cosme**)
307 - Antonio Castellá
308 - Sambola (**Cistellé**)
309 - Ramón Moix (**Nan**)
310 - Matías Roig (**Salvet**)
311 - Jaime Perelló (**Fermí**)
312 - Ramón Serret (**c. Feló**)

VOLTAS

313 - José Cleries (**Cagalló**)
314 - Viuda Mallorca (**Esquerré**)
315 - José Estadella (**Roca**)
316 - José Bonet (**Caté**)
317 - Juan Monjo (**Malacara**)
318 - Juan Sambola (**Caté**)
319 - Silvestre Gené (**Béte**)
320 - Juan Llobet (**Sech**)
321 - José Sans (**Tiona**)
322 - Magín Saltó (**Gépas**)

FRANCIA

323 - Viuda Pont (**Tous**)
324 - Manuel Esqué (**Chato**)
325 - Viuda Boleda (**Siñores**)
326 - José Mestres (**Bonetó**)
327 - Ramón Majoral
328 - Viuda Tarragó (**Toyeta**)

329 - Antonio Nadal
330 - Silvestre Busquets (**Chum**)
331 - Miguel Serres (**c. Serres**)
332 - Gabriel Olivé (**Perot**)
333 - Marcos Salisi
334 - Luis Bosch (**Brisona**)
335 - Francisco Valldaura (**Jordana**)
336 - Antonio Riera (**Solé**)
337 - Teresa Tort (**Patita**)

PLAZA HOSPITAL

338 - Miguel Castellá (**c. Dominic**)
339 - Salvador Meda (**Meda**)
340 - Francisco Mateu (**Espaseta**)
341 - José Andreu (**Bepo**)
342 - Viuda Gasull (**Gendre**)

BOTERA

343 - Juan Serra (**Barrau**)
344 - Bartolomé Rabinat (**Teca**)
345 - José Escribá (**Bruno**)
346 - Miguel Torres (**Seixa**)
347 - Viuda Turull (**Serena**)
348 - Paulina Martínez (**Isern**)
349 - Pedro Guixá (**c. Cherich**)?
350 - José Moretó (**Parrot**)
351 - Ramón Planuch
352 - Viuda Planuch
353 - Viuda Meda
354 - Teresa Vilardell (**Peña**)
355 - José Estadella (**cal Roca**)
356 - José Tarragó (**Gat**)
357 - Viuda Roset (**Pachicha**)
358 - Damián Verdagué
359 - Antonio Llobet (**c. Sech**)
360 - Antonio Botet (**Rialla**)
361 - José Torres (**Marquesa**)
362 - José Cos (**c. Rafel**)
363 - Juan Alcové (**Quimet**)
364 - Ramón Salisi
365 - Viuda Pedró (**Rafelet**)
366 - (**Perota**)
367 - José Espina (**Sereno**)
368 - Viuda Majoral
369 - Juan Mallorca (**Jambó**)
370 - Antonio Giribet
371 - José Compte (**c. Son**)
372 - Roque Alexandri (**Tupí**)
373 - José Tomas (**Calderó**)
374 - Josefa Nicasi (**Guerra**)
375 - Rosa Alexandri (**Tupí**)
376 - Antonia Nicasi (**Pudent**)
377 - Luis Vilardosa (**Cága**)
378 - José Antonio Mateu (**Sarralet**)

JESÚS

379 - José Sambola (**Manchaneta**)
380 - Viuda Farré (**Nareta**)
381 - José Rabinat Roca (**Margarida**)
382 - Isidro Pon (**Chollado**)
383 - Viuda Martí (**Sastrica**)
384 - Francisco Sambola (**Guidó**)
385 - Ramón Rabinat
386 - Fran. Rabinat Salvadó (**Polit**)
387 - Ramón Llord (**Podallet**)
388 - Francisco Gené (**Campané**)
389 - Candido Font
390 - Luis Roca (**Russio**)
391 - Ramón Sambola (**c. Caté**)
392 - Antonia Queralt (**Samarra**)
X - Pedro Estadella (**c. Roca**)
393 - Antonio Tarragó (**c. Grec**)

394 - Antonio Sambola (**c. Man-
chana**)
395 - Matías Sans (**H.Filnegre**)
396 - Antonio Minguell (**Palancon**)
397 - Miguel Sambola (**Purra**)
398 - Juan Roca (**Capet**)
399 - Viuda Font (**Poma**)
400 - Gabriel Roca (**Guineu**)
401 - Ramón Mallorca (**c. Jambó**)
402 - Tadeo Alfonso (**Pallada**)
403 - José Coll (**Perdigó**)
404 - Juan Realp
405 - Ramón Orovitg (**c. Agneset**)
406 - Silvestre Alexandri (**Baya**)
407 - (**Montañes**)
408 - Marsal Sarró
409 - Viuda Coll (**Casuset**)
411 - Juan Mateu (**Rey**)
412 - Ramón Riera (**Teixidó**)
413 - Ramón Roset (**c. Pachicha**)

BALSA

414 - Viuda Mercé (**Manció**)
415 - Juan Bertran (**Peret**)
416 - Damián Agustí (**Patarra**)
417 - Juan Molins (**Sila**)
418 - Luis Sans (**H.Calderé**)
419 - Buenaventura Vergués (**Cis-
tellé**)
420 - Ramon Ros (**Bassona**)
421 - Antonio Solé (**Rata**)
422 - Francisco Bosch (**Carrera**)
423 - Simón Farres (**Arreué**)
424 - Maria Realp
425 - Francisco Bonet (**Batisto**)
426 - Juan Sans (**Bugadé**)
427º - Magín Torres

SAN MIGUEL

428 - Francisco Galadies
429 - Isidro Agustí
430 - Ramón Josa (**Nadal**)
431 - Ramón Sambola (**Majinet**)
432 - Ramón Badia
433 - Flabián Sans (**Chimet**)
434 - Sebastián Sanfeliu
435 - Antonio Josa (**Bartola**)
436 - Miguel Caus (**Pauada**)
437 - Marsal Terrés
438 - José Roca (**Tecla**)
439 - Nadal Bortolí (**c. Hostalé**)
440 - José Bortolí (**Hostalé**)
441 - Pedro Valls (**Pedres**)
442 - Carlos Valls (**Carlos**)
443 - Viuda Roca (**Passanant**)
444 - Blas Timoneda (**Peralena**)
445 - José Roca (**Pichot**)
446 - Ramón Roca (**c. Pichot**)
447 - Sebastian Ribé
448 - Antonio Sambola (**c. Manchaneta**)
449 - Francisco Roca (**c. Tecla**)
450 - Antonio Sans (**Calderé**)
451 - Antonio Sanfeliu (**Bris**)
452 - Juan Majoral (**Llusco**)
453 - Pedro Alcover (**Hermitá**)
454 - José Roca (**Berlí**)
455 - Jaime Pallás
456 - Viuda Sambola (**Estanqué**)
457 - José Rabinat (**Felix**)
458 - Ramon Solé (**Manró**)
459 - Flabián Rabinat
460 - Antonio Canela (**Cabana**)

Joan
Fornsubirà

Sobre xiulades d'himnes i banderes

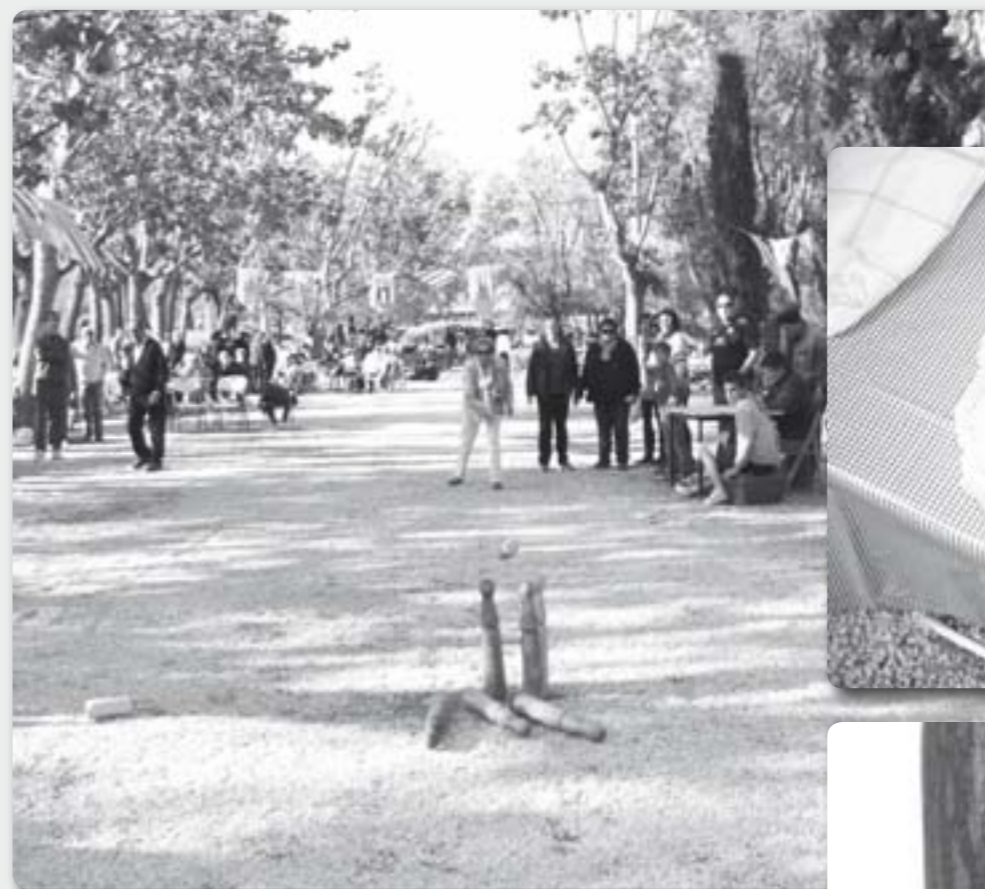
Actualment, l'himne espanyol està totalment desprestigiado. A qui o a què representa? Qui es pot sentir orgullós i satisfet d'un himne que representa l'estat més tèrbol i estrepitosament desgraciado del món mundial, gràcies a unes classes dirigents secularment immobilistes i cruelment opressores? I no solament parlo del seu paper a la historia d'Espanya, sinó també del que estan fent en l'actualitat. Què pot tenir Espanya de bo que algú es pugui sentir representat per aquest himne i aquesta bandera? Tots dos són els símbols més feaents de tot allò que qualsevol persona amb un mínim de front ha de rebutjar sense pal·liatius. Espanya ha estat i és un estat que ha dominat les seves colònies i les seves gents fins a l'extenuació. A les seves cultures i nacions interiors les ha oprimido com cap altre lloc d'Europa. Les seves classes dirigents han abusat en tot moment del poble, sotmès a la pobresa i a la incultura seculars. Algú encara es pregunta per què els catalans ens en volem anar? Potser hi ha alguna raó objectiva per poder quedar-nos? Al contrari, jo crec que cada vegada hi ha més espanyols que ens tenen un pèl d'enveja i voldrien pujar al carro d'una Catalunya independent. Solament per fugir d'aquest ens corrupte i paràsit que s'anomena Espanya, representada, sobretot, per les seves classes dirigents. No pas pel poble, que ha estat

i és la víctima de llurs negocis i llur egoisme. Recordem que, en temps de crisi galopant, cada vegada hi ha més rics i cada vegada hi ha més pobres. Una constant històrica. No sóc nacionalista en el sentit sentimental i essencialista del terme, però ara mateix crec que s'ha de donar suport al procés independentista del meu país, a veure si som capaços de crear una cosa nova, més justa, més defensable, més equilibrada i moderna. A no ser que hi hagi una improbable negociació bilateral que pugui satisfer les dues parts, en el sentit de poder arribar a crear un estat federal d'ampli espectre on els catalanes ens hi puguem sentir còmodes. I si de passada la societat espanyola pogués millorar i ser més justa, molt millor...

50è Aplec a la Font

Manel Pont i Solsona

Ramon
Boleda
Cases

Ramon Roig "lo Pitjonet" i les frenètiques cues d'espera

Ramon Roig "Pitjonet" i la seva esposa Antònia Manresa en una foto d'estudi de primers del segle passat.

Els mortals podem passar, Ematar o perdre el temps de qualsevol manera, sens impacientar-nos gens ni mica, però esperar fent cua davant d'alguna taquilla d'oficina o de tren, o de cinema, o a les botigues, o a les sales d'espera dels metges, ja ens costa més d'acceptar-ho.

Fent un record retrospectiu dels anys de la postguerra, el protagonisme se l'endurien les llargues cues a totes les estacions de tren, amb una bigarrada pluralitat de militars i de dones; sobretot dones carregades de farcells, sacs, coixineres plenes de llegums, patates, farina i altres queviures... l'anomenat estraperlo, que amagaven com podien per burlar la persecució dels tricornis.

Quan arribava el tren a l'estació la mobilitat era inaudita. No eren solament les empenes; era tot el conjunt de l'estació. Em situo a Tàrrrega a un i altre costat del tren amb les andanes plenes de gent i paquets que carregaven per les finestres.

A Verdú quan arribava el Rufes, amb el cotxe esbufegant per anar a mercat, hi havia empenes i discussions per passar al davant. Si els trens anaven plens fins als para-xocs, els cotxes de línia es prenién a l'assalt, pujant sobre la coberta, barrejant-se amb les cistelles de pollastres i conills.

Es feien llargues cues per obtenir el subministrament de queviures proveïts de les targes de racionament. L'escassetat del menjar generava una psicosis i un neguit de passar al davant i els que es creïen més vius i amb més cara miraven de colar-se provocant aldarulls i baralles. Hi havia qui es llevava encara de nit

per ser dels primers.

De les esperes, tots tenim un mal record del repulsiu ambulatori lleidatà, quan per qualsevol alteració de la salut t'engegaven a Lleida. Calia ser matiner per agafar el *cerve-rí* i a corre-cuita, per la millor drecera cap a l'ambulatori, ple de gent fent doble o triple cua. Després, escales amunt, escales avall, et feien anar com a pilotes. Passadissos abarrotats de pacients despacientats i... cuita que portessis els papers en regla... en cas contrari, havies d'escoltar amb ràbia continguda: "*Vuelva usted otro dia*". Moltes d'aquelles infermeres, salvo unes poques, et tractaven a baqueta com els sergents "*xusqueros*".

"*Deixeu-lo passar que es de Cervera*". Frase que jo havia sentit a les cues que per pagar la contribució que es feia a Tàrrrega al carrer de Sta. Anna, la qual s'aplicava als vius que amb aires de "*pixatinters*" passaven al davant impunement.

Afortunadament, aquells ja són temps superats a bastament.

Situem-nos a Verdú, a la plaça Major. Volia arribar aquí, a la nostra magnífica plaça Major que, junt amb els porxos, arbres, bancs i la nostra lloada font, fou testimoni de les cues per averar l'aigua que en temps de seques es veien augmentades sobretot a l'estiu, amb rengleres de càntirs, esperant posar-los sota el doll d'aigua de les canelles.

És veritat que en algunes ocasions sorgia la impaciència, però no és menys veritat que sota dels arbres es feia vida social i fins i tot es feia anar les tisoires que tot hi cabia; perquè la plaça Major era i ha estat fòrum i centre del tot Verdú, i amb l'excusa d'anar a la font, o sens excusa, sempre es trobava temps per passar-hi l'estona.

Ramon Roig, "lo Pitjonet", era un home bo. El que amb tota propietat se'n podia dir un home bo: d'aquells de "*tanta pasta tant pa*". Viu als Escarrerons en un petit entresòl de cal Prim, deixat a perpetuïtat gratuïtament mentre visquessin, tant ell com la seva esposa Antònia Manresa, neboda del metge Dr. Manresa que heretà la casa. Avui cal Bruno.

"Lo Pitjonet", el recordo perfectament, era senzill, esprimitxat, de posat humil. Era pobre, però estimat de tothom, enriquit amb el gran sentit del humor, que heretà el seu fill Wenceslao, el popular "Salao" bon músic de

Els Escarrerons, on tenien la porta d'accés a la casa.

l'Orquestra Gabarons, sabater i marxant de roba, conegut de tots els pobles de la rodalia.

"Lo Pitjonet" rondava pels forns de pa, ajudant els flequers i fent-los passar una distesa estona amb acudits i anècdotes jocosas, que eren d'agrair i així, portar algun pa a casa. Un dia es presentà a la plaça amb un càntir per omplir-lo d'aigua a la font, preguntant a les dones el deixessin passar.

La plaça en un matí de diumenge a l'estiu. Homes fent petar la xerrada, dones a la font i un carruatge d'Urgell portant melons. Any 1941.

-¡Ai, sí... i tant...! ¡Més faltaria! -contentes les dones de fer-li el favor.

Deixà el càntir sota el raig de l'aixeta dient-los que el cuidessin mentre s'omplia, que entretant faria un encàrrec i que ja passaria a recollir-lo.

Distretes les dones, vinga garlar i més garlar, fins que alguna exclamà.

- Caram! Aquest càntir no s'omple mai!

- Oh! I tant! -digueren les altres.

- Serà cosa del Pitjonet... -I aixecant-lo enlaire, s'adonaren que a posta hi havia fet un forat al cul.

Una de tantes de les bromes de l'afable Pitjonet.

Un home pobre que era feliç i ric repartint felicitat.

Arribada del Rufes de Tàrrrega, any 1949.

Ester Corbella
Tècnica de
l'Oficina
Comarcal
de Turisme
de l'Urgell

Avui parlem de ... L'antiga adoberia de Tàrrrega

L'adoberia del Molí del Codina de Tàrrrega és una mostra de l'empremta que la cultura jueva ha deixat a la ciutat durant la seva estada.

El rei Jaume I va oferir protecció als jueus que s'establissin a Mallorca, València i Catalunya. Llavors van aparèixer els primer barris jueus, anomenats calls, un nom d'etimologia discutida. Segons alguns, prové del llatí **callum** "carrer", i segons uns altres deriva del mot hebreu **qahal** "comunitat".

Els jueus s'establiren a Tàrrrega vers el segle XIII i es creu que l'any 1350 l'antic call jueu tenia forma quadrada i estava situat a la vora del riu.

Es tancava amb dos portals, era com una petita població situada dintre de la vila i amb personalitat pròpia i urbana, ja que tenien cementiri propi, una plaça interior, forn i sinagoga.

Encara que -entre els anys 1348 i el 1391- hi va haver batalles entre cristians i jueus, anteriorment hi hagué èpoques de tolerància entre la població, tot i les diferents creences religioses.

La comunitat jueva de Tàrrrega tenia una gran potència econòmica. Eren grans coneixedors

de l'artesanía, el comerç i també tenien grans capitals. Un dels jueus més rics del call fou Mossé Natan. També hi havia grans metges, banquers, financers i advocats que eren jueus. Es creu que hi havia unes 250 persones vivint al call.

Els jueus s'establiren en llocs orientats cap al comerç i en zones de confluència de camins, com és el cas d'Agramunt a la comarca de l'Urgell o Cervera, a la Segarra.

L'antiga adoberia de Tàrrrega, més coneguda com el Molí del Codina és un dels trossos que la ciutat ha heretat de l'estada dels jueus a Tàrrrega. La construcció data del segle XV al XVII i està construïda sobre una antiga sinagoga jueva del segle XIV, al costat del riu d'Ondara. S'hi pot trobar una sèrie de conduccions d'aigua, piques de pedra de diferents mides i formes per tallar i transformar les pells: en remull, adobades, tints...

El 17 de setembre de 1644 una riuada va cobrir l'adoberia de fangs i la va inutilitzar. L'espai té 300 m2 de superfície i s'hi han realitzat diverses actuacions arqueològiques des de l'any 1997.

Per visitar-la cal contactar amb el Museu Comarcal de l'Urgell, tel. 973 31 29 60.

L'Ajuntament de Tàrrrega ha impulsat la catalogació de l'Adoberia del Molí del Codina dins la Xarxa d'Adoberies Històriques de Catalunya.

Constructors de paisatge

Josep M. Sanfeliu i Sambola

Acabo de llegir el llibre d'en Lluís Foix *La marinada sempre arriba*. Enyoro aquella gent. Els nostres avis, vells constructors de paisatge. De marges i camins d'oliveres. D'ametllers, de vinya i sol. D'ordi i roselles. D'amor immens a una seca terra que els donà tot. Els exigia enginy, suor i esforç. I els compensava amb fruits i vida...

Els records d'aquells anys són, avui, un gran regal per a la joventut. Encara, als nostres dies, reconeixent el passat, no se'ns farà difícil poder entendre el present.

Hi ha dites antigues que són de rigorosa actualitat: "Separar el gra de la palla", "No en diguis blat, que no el tinguis al sac i ben lligat", "Qui no vulgui pols que no s'atansi a l'era", "Quan la marinada arribarà, el gra porgarà"...

Era un temps en què la ràdio era un luxe i es vivia a base de sacrificis o d'estraperlo. Res no ha canviat. Si el punt de partida era tan pobre, no seria extremadament difícil prosperar una mica. Tot el contrari que ara. Llavors l'esforç no era consigna pedagògica. Era l'única manera de sobreviure...

Com diu Foix: "Els nostres pares portaven el terme al cap. Sabien tots els racons dels trossos. Coneixien la història del arbres, les flors, els boscos i de tots els camins amb els seus marges i revolts." No eren cultes però sabien molt.

M'agrada dir, sovint, el següent: "Si a la paraula avi, hi afegim una sola lletra, el convertim en "savi."

La cultura identifica els pobles. És el símbol del que som. Per tant, retallar en cultura, ens fa més pobres i més "obedients de cap cot".

Hi ha molta gent important... Però, la gent més important, és la que importa.

"Els homes neixen iguals. Però és l'última vegada que ho són." (Abraham Lincoln)

Cap on anem? Diuen que hem posat els peus a la Lluna i no hi havia més que sorra i pedres. Ara

volem anar a Mart, quan en aquest imperfecte i injust món que tenim moren de gana milions d'infants?

Hem après a dominar la ciència i tenim la tecnologia que ens ajuda a ésser més efectius, però encara no som déus. Encara que hi hagi algú que ho creu. Ens manca humilitat i ens sobra molta supèrbia.

No és nostàlgia el que em mou. Els temps passats no han estat ni millors ni pitjors. És que sento enyorança del gust dels tomàquets recent collits i de la madura i natural dolçor dels albercocs. Del fum negre dels cantirers enlairant-se al cel blau. Del soroll harmoniós i estrident dels grinyols de les rodes dels carros, pels camins i de la palla que trillàvem a l'era. Del so de les campanes. Dels ramats al matí i del cant del gall al corral. De la rosada en sortir el sol, de matinada i les cuques de llum, a l'hort, als vespres d'estiu. De les bicicletes sense frens i del futbol sense xarxes. Els crits i rialles dels infants, al pati del col·legi. Del tragar portadores i de

l'olor de l'oli al molí. De les festes majors i els concerts. De les sardanes i del ball de rams. Els vermuts a la plaça Major. De les processons amb música i del cant de les caramelles. Del cinema de dalt i el de baix. De la llet en pols de l'escola i les cues de gent a les fonts. Dels pastorets per Nadal i el teatre... Del joc de l'olla i de travessar corrents, baixant els esglaons, de cal Solé. D'anar a buscar la llet amb la lletera i l'olor especial del pa, recent tret del forn. De les olives en paperina i del vi en garrafa, a granel. Dels cacaus i els caramels "piropos". Del Rufes espatllat a la pujada i del mig Senyor. Del so del cornetí de la crida, al vespre. De l'aflador. Dels gitanos i el drapaire. Dels petons amagats sota els balcons.

Tanta gent i tants records. És com el disc dur d'aquest ordinador, en què, amb tota comoditat, escric avui. Que guarda en la memòria de tots nosaltres: vida.

Sí, ja sé que sóc, a vegades, una "bleda"... Digueu-me antic, tam-

bé. Però, ja tinc quasi seixanta anys. I, crec que és bo, a vegades, tornar enrere i reviure records. M'ho puc permetre. Us convido a fer-ho.

Poc o molt, hem semblat. I no vull que la fràgil memòria, ajudada pel pas dels anys, ens faci oblidar el passat. La marinada encara ens arriba als capvespres d'estiu...

Els nostres avis van viure temps durs. No permetem, si us plau, que avui, es torni oblit, la seva lluita. El poc que tenien ho van donar. Procurem treballar perquè els nostres néts, se sentin orgullosos, també, de nosaltres.

Tenim, tots plegats, el dret a ser lliures i poder decidir el nostre futur... Però, també, amb el nostre esforç, guanyar-nos la dignitat merecuda, que ens volen prendre, a poc a poc.

"No sols és més fàcil que un pobre entri al cel... També té més possibilitats que hi entri abans." (Jaume Perich)

Com diu Foix: "Dormir a missa no estava mal vist. Volia dir que havies treballat tota la setmana de sol a sol."

Qualitat de vida estiuenca

Montse Aloy

<http://cantireta.blogspot.com>

L'HORT AL DICCIONARI, part 1

HORTOGARFI-A: Planter de faltes amb canyes metàl·liques per a que pujon dretes. N'hi ha de mascle i de femella. "Lo Sinto ha comprat una hortogarfia per a fer-hi pepinos i ansiamos."

FONDUEL: batalla aferrissada entre lo Camembert i lo qes de Burgos. O entre lo mató i lo Roquefort (jo, cà fort!!) "Niseta, vine, que hi ha una fonduel a la cunya, lo Camembert està fotent verd lo mató del Pastoret!!"

COGOMBRA: "pepinu" sota el que pots dormir-hi la migdiada. "Nirem a collir aquelles cogombras després de la migdiada.... al ras mos fotriem com gambes, si les tallem ara!"

NYAP: blanc, insípid i petit. O sigui, poca cosa a l'olla :DD "Posa-hi una mica més de garbo a l'olla, iaia, que amb aquests nyaps i les mongetes escarransides, ni lo canari la voldria, la verdura!"

GASPATXI: amistat perillosa i amb tendència a líquida entre els tomàquets andalusos i els pebrots bascos. "Doncs a mi m'agrada lo gaspatxi, més que ré perquè quan se torna roig me recorda a una part que... vale, vale, ja callo...!!"

PEN-NIL: memòria fòssil flotant a les ribes d'Egipte. "Mira, Anselmo, lo pennil aquest no té greix ni té ré. I encara que digos que té memòria, no s'assembla gens a un tossino."

MATON amb mel: pistoler amb abelles emprenyant-lo mentre fa la fenya. "En aquet restoran diuen que per postres te servixen maton amb mel. Deu venir lo Clint Isbud amb un aixam d'abelles..."

MERABLEDES: ciència ficció a l'olla. "Je, la tieta Lurdes ara n'hi diu merabledes de les bledes. Se pensa que amb tossino siràn més autèntiques..."

El llibre

A nivell de gran ciutat aquest llibre farà història; i per sempre la memòria del que fou un temps passat; però la imparcialitat en el llibre no s'hi troba: i és que això no és cosa nova puix ja sempre ha estat així, i en els retrats es pot llegir i serveixen com a prova.

Vint vegades als retrats hi veiem iguals persones i a les planes te n'adones perquè alguns són oblidats. Sardanistes retratats o dels dies de futbol, amb algun que vol i dol, les mateixes esmentades; cant, teatre o vetllades com si fossin un de sol.

Sols hi ha fotos de l'escola on ensenyaven capellans; però passen coses grans amb el temps que corre i vola; i ningú no la consola que sortís un religiós de l'escola i, curiós,

d'aquell mestre de la vila, i en el llibre s'hi perfila que és la llei de l'enfadós.

Les teulades de Verdú de les cases centenàries, les parets, les obres vàries que amb centúries va fer algú, un record no el té ningú que va ser la teuleria; els avantpassats que un dia amb petita devoció feien teules amb passió però al llibre ... no hi cabia. Trenta anys vivint al poble; trenta anys fent d'ensenyant, home digne i mestre gran, qualitat d'un home noble. Al ser vell, igual que un moble sols es llença i no val res, i en el llibre tampoc hi és; per no ser un creient fanàtic en tot cas el que és més pràctic: ni d'alumnes, ni d'ell, res!

I amb la Doña Magdalena moltes nenes van anar a costura i estudiar, fent sargits de tota mena;

però, vés! Quina pena! En el llibre tampoc hi és, i és ben bé raó de pes que a Verdú sols les "hermanes" d'ensenyar tenien ganes i tot l'altre era de més.

Hi veiem el maques que eren nostres àvies als vint anys, sense fer-los-hi paranys les més joves que vingueren; per això arreu digueren les més guapes a Verdú, i en el llibre és ben segur que són sempre les mateixes, però en això no hi valen queixes i no es pot queixar ningú.

De Verdú i la seva història és el llibre un monument; i ens recorda aquell moment amb nostàlgia i ple d'eufòria quan amb càntics de victòria era joia de Verdú. I un motiu de cadascú hi trobem girant les planes i evitem que ens vinguin ganes d'emoció fent el cor dur.

Flavià Mateu

L'home que buscava la felicitat

Eduard Ribera

El Josep Lluís tenia una feina ben pagada i es podia permetre alguns luxes, però no havia arribat mai a capir què era la felicitat. Va vendre el seu pis de l'Eixample i va comprar uns jornals de terra amb una cabana a la vora del Canós, al bell mig de la Segarra. Era un paratge idíl·lic: el verd dels sembrats acoloria un paisatge inigualable. Finalment podria retrobar-se ell mateix, prescindir de la màscara de fals optimisme que havia dut els darrers anys. Havia llegit en algun lloc que la felicitat

consisteix a trobar una font que raja quan tens set. Va fer construir una font a l'exterior de la cabana, a la vora d'un lledoner i va captar l'aigua d'un pou abandonat que hi havia a uns centenars de metres. Per aquell temps, corria el mes de març. Però quan va arribar el juny els camps s'havien daurat completament i els grills carrisquejaven dia i nit. Un bon dia la font va deixar de rajar. Un pagès circulava pel camí amb el seu tractor. Va preguntar-li si sabia el motiu d'aquella sequera tan sobtada.

«Sobrada, diu? En quin món viviu, mestre? Això és la Segarra, manoi!» I el pagès va desaparèixer en un núvol de pols. El Josep Lluís va vendre la cabana i va tornar cap a la gran ciutat.

Gemma Casteràs Aylón

Estudi d'arquitectura GM4

www.estudigm4.blogspot.com

Espais exteriors

Arriba el bon temps i les ganes de fer servir la terrassa, el pati o el jardí. Sols hi ha un petit problema i és que està fet un desastre! El mires i tens ganes de fer-hi alguna cosa per poder estar-hi amb la família, els amics... i no saps per on començar.

Dibuixa't l'espai exterior del que disposes. Zonifica l'espai en: zona enjardinada i zona d'estada o joc. En l'espai enjardinat, la combinació de gespa amb grava blanca dona grans resultats. En la zona d'estada, col·loca un paviment més rígid, així podràs situar-hi una taula amb cadires o un parell de gandules. Per pavimentar-ho pots recórrer a un enrajolat o un entarimat de fusta.

Tria l'estil que vols utilitzar per ambientar. Si tens una sala que obre cap aquesta zona exterior, intenta unificar donant-li el mateix ambient. D'aquesta forma obtindràs una sensació de continuïtat i amplitud de l'espai.

Un cop escollida l'ambientació, si ja tens mobles, però els veus vells... Compra un pot de vernís o pintura. Si no en tens, pots fer-los tu mateix amb palets de fusta. Tendència actual i molt econòmica. Un parell de coixins i ja tindràs un espai de relax amb personalitat. Si l'espai del qual disposes és petit, amb una taula i un parell de cadires serà suficient.

En la zona d'estada, intenta col·locar algun tipus d'ombreig: una pèrgola, un tendal, una ombrel·la, etc.

Aporta color a la zona enjardinada. Intenta combinar arbustos autòctons, n'hi ha de diferents tonalitats (els tindreu tot l'any), i flors de temporada. D'aquesta forma li aniràs variant la seva aparença.

Finalment, per tenir una vetllada ben romàntica i econòmica, pots recórrer a il·luminar amb espelmes. Agafa una llauna, fes-li forats amb les formes que vulguis, pinta-la d'algun color i hi poses una espelma a l'interior. Èxit assegurat.

Imma
Prim

ABD/Residència i Centre de Dia Sant Pere Claver celebra la IX Gimcana Intergeneracional amb l'Escola Jardí de Verdú

El divendres 14 de juny vàrem celebrar la IX Gimcana Intergeneracional amb l'Escola Jardí de Verdú. Una vuitantena de nois i noies varen participar en l'activitat.

Primer de tot esmorzàrem tots plegats amb coca i xocolata; d'aquesta manera, agafàrem forces per a realitzar la gimcana.

Es varen realitzar un total de sis proves, tres de les quals volien donar a conèixer i sensibilitzar sobre les dificultats i limitacions de la gent gran: circuit amb cadira de rodes, identificar aliments amb els ulls tapats (dèfi-

cits sensorials) i dibuixar i pintar amb una mà (dèficits físics).

La resta de les proves formaven part de la disbauxa: bitlles, globus d'aigua al coll i cursa de sacs.

En finalitzar, els obsequiàrem amb una sèrie de regals per a l'escola i una bossa de llaminadures per a cada participant.

Des d'aquestes línies, volem agrair la seva participació i els volem animar per tal que continuïn interactuant amb els avis del nostre centre!

Eduard
Boleda

Impressionant

Finalment ha arribat el temps de la sega, es veia venir, s'esperava i així les màquines de segar han entrat als camps i els han pentinat. Que bonic veure la màquina entrant al sembrat, veure el tall que fa en aquests sembrats tan atapeïts d'aquest any, aquestes sí que són unes bones retallades, veure el munt de palla que deixa al darrere i comprovar com les tolves i les carretes s'omplen una darrera l'altra. En aquestes condicions es treballa amb alegria, això es veu a la cara dels pagesos i se sent en les converses "com aquest any, mai", "no recordo una collita com aquesta".

Sento que diuen que raja a més del 30, quan aquí Verdú ja és un èxit si una collita raja al 17.

Ja ens toca que les coses vagin bé, els sembrats han estat extraordinaris i sembla que les vinyes també recolliran aquesta ufana i estan treballant de valent.

Extraordinària també va ser la vetllada del passat 27 d'abril amb el concert de Blau-mut i l'espectacle Up a Up. Des de la meua part només puc dir que moltes gràcies a tothom per la bona acollida que he tingut totes les vegades que ho he representat aquí a Verdú. Moltes gràcies. Però la vetllada va sortir rodona en tots els aspectes. Els components de Blau-mut van estar molt contents d'actuar a Verdú, van estar molt còmodes i agraiats d'actuar davant de 400 persones i en un local amb una gran sonoritat per aquest tipus de concert. Els haurem de proposar que facin la presentació del nou disc que estan preparant també al nostre poble. Igualment va sortir rodona pels assistents, el comentari general va ser d'una vetllada plena on no es pot demanar més. I finalment per part de Xercavins va ser una gran satisfacció veure el local amb 400 persones, fruit d'una inoblidable vetllada i veure que l'esforç organitzatiu que es va fer amb la col·laboració del Cau va ser reconegut.

I finalment deixeu-me valorar el concert de Terralada. Al meu parer van ser magnífiques les dues parts del concert. Va ser un concert de caire més íntim amb menys assistència, això ja se sabia, però les actuacions van ser excel·lents. Miquel Gil va demostrar ser un gran músic i estava igualment acompanyat de grans instrumentistes. Van omplir de música el local i el nostre esperit. Que una formació tan petita aconseguís això vol dir que són realment bons.

A vegades penso que a Verdú fem coses que no són pròpies d'un poble de mil habitants, aquests dos concerts en són un exemple. He vist pobles molt més grans on han organitzat concerts i actes d'aquest tipus gratuïts on la resposta de la gent ha estat mínima. Dic això perquè tot i que sempre pensem que es pot fer més i pot anar millor, la gent de Verdú respon i no m'agradaria que això canviés.

Montse
Aloy

Comiat a l'escola

"I la mare se m'endurà
dins del bec enllà
per niar en altres arbres..."

Lluc Font Aloy, en boca de Montserrat
Aloy. Juny de 2013

Gràcies, àngel de la guarda, amics, mestres, per les estones que he passat en la vostra companyia. No sabeu pas el meu goig quan em dediqueu una carícia, i m'expliqueu alguna cosa del món que jo no percebo tan bé amb els ulls com vosaltres. No és pas una altra visió, la meua, sinó que malauradament depenc de l'oïda i el tacte per entendre'l, i vosaltres, que el veieu tan bé, podeu explicar-me amb detall tota la gamma de colors que arriba amb la primavera i acaba amb el ros pujat del blat al camp. Seguim, doncs, les rialles còmplices i les magarrufes i totes les moixaines que us deliu per fer-me, perquè jo us les tornaré amb

allò que millor sé fer: un somriure radiant, que espanta la por i el dubte i ens reconcilia amb la part més amagada de nosaltres mateixos, aquella en què l'home diu: "És bo que siguem homes, pels ponts de les paraules, pels actes que ens enalteixen en l'altruisme."

Aquesta trena de paraules que la mare us dedica, feu-la ressonar en el cor quan m'enyoreu. Sempre hi ha un LLUC en la natura. És el brot verd dins de la branca nua, a punt dins de l'hivern que en la primavera es mostra valent per trencar l'estella seca i demostrar que el verd sempre és possible. Perquè cada dia s'aprèn d'un mateix i dels altres.

Us duc en el cor a tots i cadascun de vosaltres. Sigueu feliços, tant com hi estat jo en aquest jardí de coneixements. Molts petons dels meus...

Ampa de
l'Escola
Jardí

Bicicletada de l'escola

L'AMPA de l'Escola de Verdú, des de fa molts anys, organitza a la primavera una bicicletada amb l'objectiu de conèixer els diferents indrets del municipi i passar un dia amb les famílies.

Enguany hem anat fins les peixeres, on en Guiu ens ha fet una brillant explicació del que són, i després ens hem arribat a la pedrera de Mas de Bondia que, per si no ho sabeu, és d'on es va treure la pedra per fer l'església de Granyena, ara ja fa unes dècades...

Ramon
Cardona,
Àngels
Salcedo

Final de curs ibèric als Estinçlells

El dia 16 de juny més de quatre-centes cinquanta persones van omplir les instal·lacions del poblat ibèric de Verdú. Es tractava del final de curs de la ZER Guicivervi. Durant el darrer curs les escoles de la nostra zona rural han realitzat el projecte CepZER sobre la vida dels ibers al poblat dels Estinçlells i aquesta activitat va culminar en la festa de final de curs amb una gran fira ibèrica on els nens van ser els protagonistes i els encarregats d'ensenyar als pares tot el que havien après al llarg de l'any.

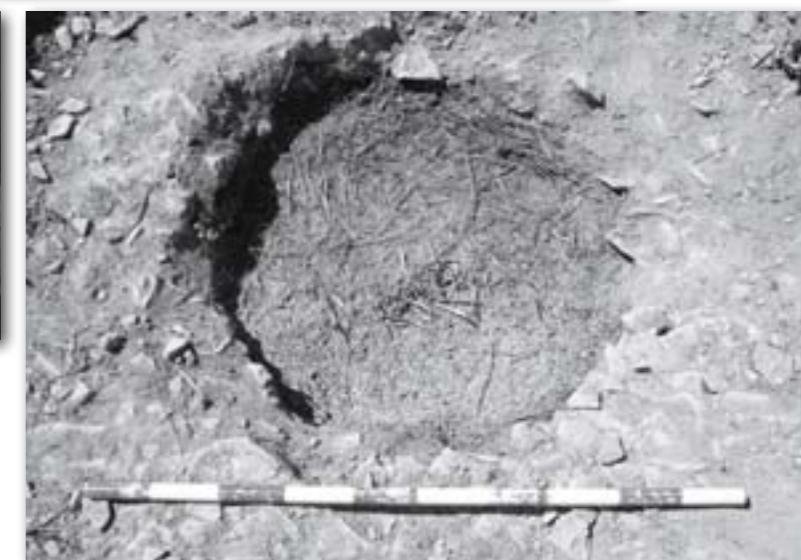
La concessió d'una ajuda Recercaixa de l'Obra Social de "La Caixa" ha permès esperar la recerca durant els anys 2012 i 2013 en tres camps, l'agricultura, la producció ceràmica i la construcció, i iniciar una línia didàctica que ha comptat com a escola pilot la ZER Guicivervi. Durant tot el curs l'alumnat de la ZER ha dut a terme les mateixes experimentacions que els arqueòlegs realitzen als Estinçlells. Per això a la festa de final de curs, els mateixos alumnes, coordinats pels mestres i els arqueòlegs, han estat els amfitrions dels Estinçlells. En diferents grups i tallers, els nens i les nenes han protagonitzat davant dels pares totes les activitats apreses durant el curs: s'ha fet la sega dels cereals plantats a la tardor, la batuda i l'emmagatzematge del gra en sitges. També han fet ceràmica a mà i l'han cuita en forns del tipus foguera i han encès dos forns per fer ceràmica a torn que s'estan construint als Estinçlells.

La mostra ibèrica ha permès també fer demostracions de com es molia la farina amb molins de pedra, de fer pa sense llevat, de construir cases ibèriques a partir de pastar fang, elaborar tovots i col·locar-los damunt dels fonaments de pedra de les cases. Fins i tot s'han arrebossat les parets acabades de construir amb una barreja de fang i palla. Els tallers d'arqueofauna i d'arqueobotànica han permès ensenyar als pares com els arqueòlegs analitzen les restes òssies i de llavors carbonitzades per saber la dieta dels habitants d'aquestes contrades de fa més de dos mil anys. Els ta-

llers que hi havia dins de dues cases ibèriques reconstruïdes permetien veure el funcionament d'una premsa de vi i oli ibèrica. Finalment hi havia també grups de nens que feien la visita guiada pel jaciment dels Estinçlells.

L'experiència ha estat molt interessant i es va poder presentar a la II Jornada d'Intercanvi d'experiències de l'Urgell celebrada a Tàrraga el dia 26 de juny. En la comunicació que es va fer va quedar clar la gran implicació entre

l'equip de mestres, els arqueòlegs i l'alumnat, l'originalitat del projecte amb la importància que ha de tenir la formació en recerca, noves tecnologies i mètode científic i la gran oportunitat que ha tingut la ZER Guicivervi de retrobar-se durant tot l'any moltes vegades per estudiar els nostres antecessors de fa una mica més de vint segles.

www.copiesmaite.com **Còpies Maite**

La teva copisteria, ara també on-line

C/ Santa Maria, 1 · 25300 Tàrraga · Tel. 973 31 29 81 · Fax: 973 50 14 24

Manel Pont i Solsona

De fa algun temps...

Restauració de la creu de terme de les eres i col·locada l'antic cementiri parroquial .

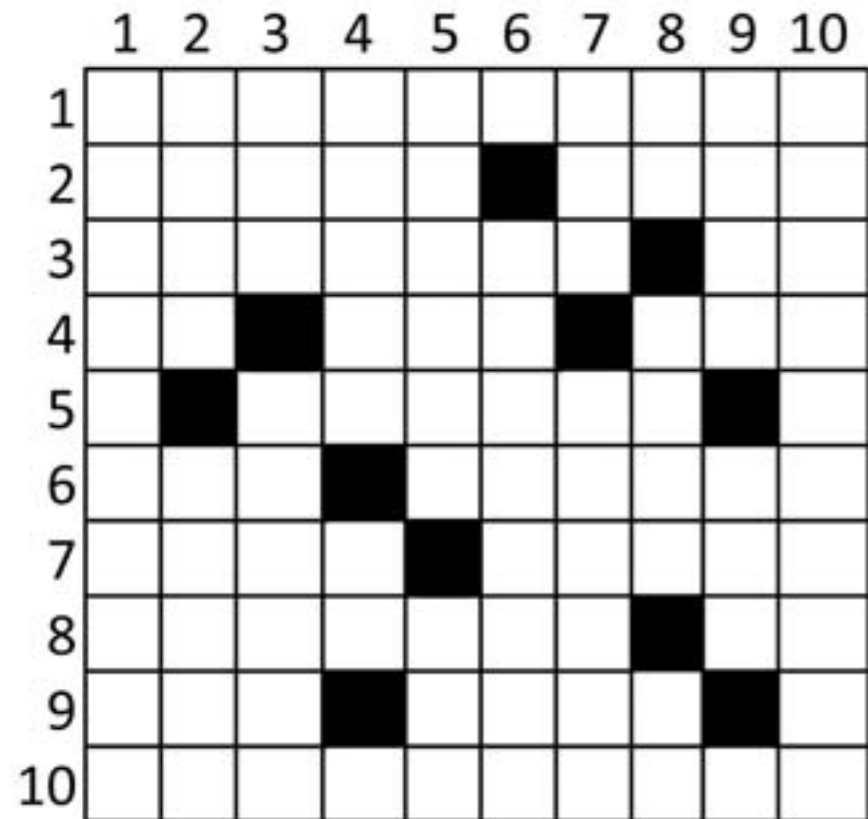
Va ser inaugurada el juliol de 1967. D'això en fa 46 anys.

ENTRETENIMENTS

Beatriu Foguet i Vidal

Encreuat

HORITZONTALS

1.- El català de ponent. 2.- Curs d'aigua intermitent i televisiu. Cada mes s'espera per si és fecundat. 3.- Relatiu a Dalí. Tercera lletra. 4.- Símbol de l'indi. Acompanyat per de, denota un punt de partida. Repetit i en moviment, refresca. 5.- Nord. Cadascuna de les dues làmines d'unes tisores. Cinc-cents. 6.- Interjecció. Compte! Ull viu! 7.- Amunt, a la part superior. Unit per una aliança. 8.- Airejada. Aliment bàsic. 9.- Remugant amic del Pare Noel. Embarcacions esportives. Nitrogen. 10.- Suplent de la priora.

VERTICALS

1.- Aparells multimèdia que poden ser fixos o portàtils. 2.- Un dels tres colors primaris. Peça de roba quadrada que usen les dones a la platja, damunt del vestit de bany. Ple de núvols, d'àngels o de gent bona. Especial aptitud, capacitat natural. 4.- Element químic de símbol Ir. Tadeu Jones. Sud. 5.- Nascuda a Dinamarca. A l'inrevés, dedicada a obres de caritat. 6.- Est. Que aïlla, isola. 7.- Cantant israeliana. Narri, expliqui. 8.- Televisió. S'aturi. Sud-oest. 9.- La del Senyor Esteve és de les més famoses. El posem perquè d'una ampolla no en surti el líquid. Vibrant. 10.- Xicoteta de Lleida.

Fi de curs als Estinçlells

CLÍNICA DENTAL

Dr. Juan Elías Pérez Vargas

Odontòleg col. 2255

*Promocions, Descomptes,
Pagament en 12 mesos
sense interessos*

TÀRREGA

GUISSONA

RX TELERADIOAGRAFIA • IMPLANTS EN 12h. • ESTÈTICA DENTAL

www.clinicadentaltarregaguissona.com i també al **facebook**

Av. Onze de Setembre, 35 Tel. 973 551 114
25210 **GUISSONA**

C/ La Plama, 1, 1r 2n Tel. 973 313 294
25300 **TÀRREGA**